



اعتراض حضرت امام خمینی(ره) نسبت به قانون کاپیتولاسیون در سال 1343 هجری شمسی

در تاریخ معاصر ایران، قضاوت کنسولی (کاپیتولاسیون) مسئله ای اساسی است.

در تاریخ معاصر ایران، قضاوت کنسولی (کاپیتولاسیون) مسئله ای اساسی است. نفوذ بیگانگان بیشتر از همین طریق بوده و از این راه، تحمیل عمل و کارگزاران بیگانه و به دنبال آن جنایات فجیعی در این سرزمین انجام گرفت. قوانین جزایی که باید مظهر حاکمیت دولت باشد، بصورت بازیچه ای درآمد و هر متجاوز می توانست به سادگی آن را کنار زده، خود را تحت حمایت قدرتهای خارجی قرار دهد.

رژیم شاه که به خوبی می دانست بازتاب عمومی این لایحه ننگین تا چه حد خطرناک خواهد بود، سانسور شدیدی بر رسانه های گروهی حاکم کرد تا هیچگونه خبری در مورد لایحه کاپیتولاسیون به بیرون درز پیدا نکند. ولی چند روزی از تصویب این لایحه نگذشته بود که مجله داخلی مجلس شورای ملی که متن کامل مذاکرات مجلس را در برداشت بدست امام خمینی (ره) رسید.

امام خمینی (ره) به منظور افشای این خیانت تصمیم گرفتند که طی ایراد نطقی، این عمل رژیم شاه را به اطلاع عموم برسانند. قبل از هر چیز، ایشان برای آگاه ساختن علما و روحانیون مرکز و شهرستانها، پیک هایی همراه با نامه به اطراف و انکاف کشور روانه نمودند و خود نیز با مقامات روحانی قم به گفتگو نشستند. به تدریج تعداد کثیری از مردم ایران وارد قم شدند، تا خود شاهد این سخنرانی باشند.

رژیم شاه که از برنامه سخنرانی حضرت امام (ره) اطلاع پیدا کرده بود، برای جلوگیری از این سخنرانی نماینده ای به قم اعزام داشت. این فرد نتوانست به دیدار امام خمینی (ره) نایل گردد، ولی در دیداری با فرزند امام، حاج آقا مصطفی خمینی، این پیام را برای حضرت امام (ره) فرستاد:

(..... آمریکا به منظور کسب وجهه در میان مردم ایران با تمام قدرت فعالیت می کند و پول می ریزد و از نظر قدرت در موقعیتی است که هرگونه حمله به آن، به مراتب خطرناکتر از حمله به شخص اول مملکت است! آیت الله خمینی اگر این روزها بنا دارند نطقی ایراد کنند باید خیلی مواظب باشند که به دولت آمریکا برخوردی نداشته باشد که خیلی خطرناک است و با عکس العمل تند و شدید آنان مواجه خواهد شد. دیگر هر چه بگویند حتی حمله به شاه چندان مهم نیست.)

این تهدیدات کوچکترین اثری در عزم راسخ حضرت امام (ره)، نداشت و ایشان در روز 4 آبان 1343، سخنرانی بسیار آتشین، کوبنده و افشاگرانه به عمل آوردند و مردم ایران را از جزئیات این خیانت مطلع ساختند. حضرت امام خمینی (ره) این سخنرانی را علاوه بر اینکه در روز تولد حضرت فاطمه زهرا (س) ایراد فرمودند، سخنان خود را با آیه استرجاع (انا لله و انا الیه راجعون) شروع نمودند و طی آن شدیدترین حملات را مستقیماً علیه آمریکا و شاه وارد نمودند. جیمزبیل، محقق آمریکایی، در مورد این سخنرانی چنین می گوید: (این سخنرانی پرشور او، یکی از مهمترین و تحریک کننده ترین بیانات سیاسی ایراد شده در ایران در این قرن می باشد. حضرت امام خمینی (ره) در این سخنرانی با کمال قدرت و بطور مستقیم، شاه و آمریکا را به دلیل تلاش برای نابود کردن یکپارچگی و استقلال ایران مورد حمله قرار داد.)

حضرت امام خمینی (ره) در بخشهایی از سخنرانی خود چنین فرمودند: (قانون در مجلس بردند، در آن قانون اولاً ما را ملحق کردند به پیمان وین و ثانیاً الحاق کردند به پیمان وین که تمام مستشاران نظامی آمریکا با خانواده هایشان، با کارمندهای فنی شان، با کارمندان اداریشان، با خدمه شان، با هر کس که بستگی به آنها دارد، اینها از هر جنایاتی که در ایران بکنند مصون هستند؛ اگر یک خادم آمریکایی، اگر یک آشپز آمریکایی مرجع تقلید شما را در وسط بازار ترور کند، زیرپا منکوب کند، پلیس ایران حق ندارد جلو او را بگیرد! دادگاههای ایران حق ندارد محاکمه کنند! بازپرسی کنند! باید برود آمریکا! آنجا در آمریکا اربابها تکلیف را معین کنند! دولت سابق این تصویب را کرده بود و به کسی نگفت. دولت حاضر این تصویب نامه را در چند روز پیش از این، برد به مجلس و در چند وقت پیش از این به سنا بردند و با یک قیام و قعود، مطلب را تمام کردند و باز نفسشان در نیامد. در این چند روز این تصویب نامه را بردند به مجلس شورا و در آنجا صحبتهایی کردند، مخالفتهایی شد، بعضی از وکلا هم مخالفتهایی کردند، صحبتهایی کردند لکن مطلب را گذراندند، با کمال وقاحت گذراندند، دولت با کمال وقاحت از این امر ننگین طرفداری کرد. ملت ایران را از سگهای آمریکا پست تر

کردند. اگر چنانچه کسی سگ آمریکایی را زیر بگیرد بازخواست از او میکنند، اگر شاه ایران یک سگ آمریکایی را زیر بگیرد بازخواست می کنند و اگر چنانچه یک آشپز آمریکایی، شاه ایران را زیر بگیرد، مرجع ایران را زیر بگیرد، بزرگترین مقام را زیر بگیرد، هیچ کس حق تعرض ندارد چرا؟ برای اینکه می خواستند وام بگیرند از آمریکا. آمریکا گفت این کار باید بشود (لابد اینجور است) بعد از سه چهار روز، وام دویست میلیون دلاری تقاضا کردند ایران خودش را فروخت برای این دلارها ما را جزو دول مستعمره حساب کرد، ملت مسلم ایران را پست تر از وحشها در دنیا معرفی کرد، در ازای وام 200 میلیون که 300 میلیون پس بدهند. نظامیان آمریکایی، مستشاران نظامی آمریکایی به شما چه نفعی دارند؟ آقا اگر این مملکت اشغال آمریکاست پس چرا اینقدر عربده می کشید، پس چرا اینقدر دم از ترقی می زنید؟ اگر این مستشاران نوکر شما هستند پس چرا از اربابها بالاترشان می کنید؟ پس چرا از شاه بالاترشان می کنید. اگر نوکرند مثل سایر نوکرها با آنها عمل کنید. اگر کارمند شما هستند مثل سایر ملل که با کارمندانشان عمل می کنند، شما هم عمل کنید. اگر مملکت ما اشغال آمریکاییست پس بگویید ما زیر چکمه آمریکا برویم چون ملت ضعیفی هستیم؟! چون دلار نداریم؟! آمریکا از انگلیس بدتر، انگلیس از آمریکا بدتر، شوروی از هر دو بدتر، همه از هم بدتر، همه از هم پلیدتر اما امروز سر و کار ما با این خبیث هاست، با آمریکاست. رئیس جمهور آمریکا بداند، بداند این معنا را که منفورترین افراد دنیاست پیش ملت ما. امروز منفورترین افراد بشر است پیش ملت ما. باید هیاهو کنید، باید بریزید وسط مجلس، به هم باید بپسید که نگذرد این مطلب، به صرف اینکه من مخالفم درست می شود؟! دیدید که می گذرد، پس نگذارید یک همچو مجلسی وجود پیدا کند، از مجلس بیرونشان کنید. ما این قانون را که در مجلس واقع شد، قانون نمی دانیم. ما این مجلس را مجلس نمی دانیم. ما این دولت را دولت نمی دانیم، اینها خائنند به مملکت ایران، خائنند).

امام خمینی (ره) به ایراد سخنرانی اکتفا نکردند و در همان روز، اعلامیه ای روشن و غنی نیز علیه احیای کاپیتولاسیون صادر کردند. در بخشی از این اعلامیه که با آیه (نفي سبيل) (لن يجعل الله للكافرين علي المومنين سبيلا) شروع شده بود، چنین آمده است: (آیا ملت ایران می داند در این روزها در مجلس چه می گذشت؟ می داند بدون اطلاع ملت و به طور قاچاق چه جنایتی واقع شد؟ می داند مجلس به پیشنهاد دولت سند بردگی ملت ایران را امضا کرد؟ اقرار به مستعمره بودن ایران نمود؟ سند وحشی بودن ملت مسلمان را به آمریکا داد، قلم سیاه کشید بر جمیع مفاخر اسلامی و ملی ما، قلم سرخ کشید بر تمام لاف و گزافهای چندین ساله سران قوم، ایران را از عقب افتاده ترین ممالک دنیا پست تر کرد؟ اهانت به ارتش محترم ایران و صاحب منصبان و درجه داران نمود؟ حیثیت دادگاه های ایران را پایمال کرد؟ به ننگین ترین تصویب نامه دولت سابق با پیشنهاد دولت حاضر بدون اطلاع ملت رای مثبت داد؟ ملت ایران را در تحت اسارت آمریکایی ها قرار داد؟ اکنون مستشاران نظامی و غیرنظامی آمریکا با جمیع خانواده و مستخدمین آنها آزادند هر جنایتی بکنند، هر خیانتی بکنند؟ پلیس ایران حق بازداشت آنها را ندارد دادگاههای ایران حق رسیدگی ندارد، چرا؟ برای آنکه آمریکا مملکت دلار است و دولت ایران محتاج به دلار. امروز که دولتهای مستعمره یکی پس از دیگری با شهامت و شجاعت خود را از تحت فشار استعمار خارج می کنند و زنجیرهای اسارت را پاره می کنند، مجلس مترقی ایران با ادعای سابقه تمدن دو هزار و پانصد ساله، با لاف هم ردیف بودن با ممالک مترقیه، به ننگین ترین و موهن ترین تصویب نامه غلط دولتهای بی حیثیت رای می دهد و ملت شریف ایران را پست ترین و عقب افتاده ترین ملل به عالم معرفی می کند و با سرافرازی هرچه تمامتر، دولت از تصویب غلط دفاع می کند و مجلس رای می دهد. از برخی منابع مطلع به من اطلاع دادند که این طرح مفتضح را به دولت پاکستان، اندونزی، ترکیه، آلمان غربی پیشنهاد کرده اند و هیچکدام زیر بار این اسارت نرفته اند، تنها دولت ایران است که اینقدر با حیثیت ملت و اسلامیت ما بازی می کند و آن را به باد فنا می دهد آمریکاست که به مجلس و دولت ایران فشار می آورد که چنین تصویب نامه مفتضحی را که تمام مفاخر اسلامی و ملی ما را پایمال می کند تصویب و اجرا کنند. آمریکاست که با ملت اسلام معامله وحشیگری و بدتر از آن می نماید).